

Kvinnor för fred

En fredsförening med kvinnoperspektiv

Tema: Kärnvapen
april 2017

Foto: Gun-Britt Mäkitalo

Tusentals lyktor tändes i Hiroshima på 70-årsminnesdagen 2015. Lyktnedsättning för Hiroshimas offer är en tradition som Kvinnor för fred levandegör varje år den 6 augusti, på flera platser runt om i landet.

april 2017

Kvinnor för fred (KFF), som bildades 1978, arbetar för fred på kvinnors villkor. Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden.

Kvinnor för fred är medlem i många internationella freds-, kvinno- och solidaritetsorganisationer och ingår i ett nätverk med internationella förgreningar.

Kvinnor för fred kräver stopp för kärnvapen och kärnvapenprov, kämpar mot militär rustning och vapenspridning, kräver stopp för vapenproduktion och -export och kräver en omställning från militär till civil produktion.

Kvinnor för fred arbetar för kvinnors medverkan i konflikthantering, för mänskliga rättigheter, för ökat inflytande för FN och OSSE i alla fredsprocesser och en framtida fredskultur.

Medlemsavgift 170 kr/år i riksorganisationen. Plus en mindre avgift på platser med lokalgrupper.
Famijemedlem/studerande 50 kr/år.
Stödmedlem 100 kr/år

Medlemmar får KFF:s tidning.

Kvinnor för fred

Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Telefon: 08-667 97 27
Bankgiro: 768-6066
E-post: info@kvinnorforfred.se

Facebook:
facebook.com/kvinnorforfred
Twitter: twitter.com/kvinnorforfred

www.kvinnorforfred.se

Tema: Kärnvapen

INNEHÅLL

Kärnvapen i Sverige?

Maj Britt Theorin om vad Sverige kan och bör göra 4-5

Nato – världens största kärnvapenallians

Ingela Mårtensson om Natos kärnvapendoktrin 6-7

FN och kärnvapen

Ingela Mårtensson om FNs arbete och NPT-avtalet 8-9

Desinformation

My Leffler om desinformation och Stratcom 10-11

Oförändrade doktriner – förändrad tillämpning

Gunnar Westberg om de ryska kärnvapnen 12-13

Kärnvapenfria zoner – en framgångssaga

Jan Pravitz om kampen mot kärnvapen 14-17

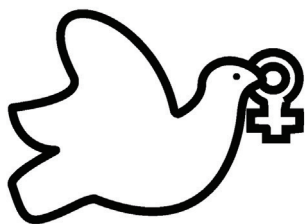
Hiroshimas himmel/Den gången

My Leffler om Hiroshimas offer 18

Lokalföreningar och kontaktkvinnor 19

Upprop: Inga kärnvapen på svensk mark 20

Samla några kvinnor omkring en samhällsfråga och genomgunga den. Då sker alltid något. Då löses de krafter de sitter inne med och kommer till användning.

Honorine Hermelin (1886-1977)

Tidningen Kvinnor för fred

Tidningen Kvinnor för fred utkommer som temanummer ett par gånger om året och som bilaga i Miljömagasinet fyra gånger per år.

Ansvarig utgivare:
Susanne Gerstenberg
Varje författare ansvarar själv för sin artikel. För icke beställt material ansvaras inte.

Omslagsbild:
Lyktnedsättning i Hiroshima på den 80-åriga minnesdagen 2015.
Foto: Gun-Britt Mäkitalo

Illustration till vänster:
Helga Henschen

Redaktör: Benita Eklund
Telefon: 073-767 38 86
E-post: benita eklund@gmail.com

Tryckeri:
Norra Skåne Offset

Hög tid att förbjuda kärnvapen

Nyligen inleddes FN-samtalen om ett förbud mot kärnvapen. Det var en stor framgång när 123 stater i höstas röstade för resolutionen om en bindande kärnvapenkonvention. Dessvärre stöds den inte av kärnvapenmakterna och några lättvunna segrar är inte att vänta.

I stället hörs vapenskrummel och hot om användning av kärnvapen. De senaste decennierna har antalet kärnvapen minskat men någon reell nedrustning handlar det inte om när kärnvapnen samtidigt moderniseras.

Kampen mot kärnvapen har varit en viktig del av Kvinnor för freds arbete ända sedan föreningen grundades i slutet på 70-talet. I Jan Pravitz artikel i detta nummer blir det tydligt att motståndet på alla nivåer haft betydelse. Han kallar de kärnvapenfria zonerna – som först tillämpades 1959 på Antarktis – för en framgångssaga. Det finns i dag en rad sådana zoner men ett zonförslag som tyvärr aldrig fått fäste, trots att det varit uppe på bordet ett flertal gånger, är det nordiska.

Sverige har sedan länge principen att kärnvapen inte hör hemma på svensk mark. Men som Maj Britt Theorin påpekar i det här numrets inledande text upplyser kärnvapenmakterna varken regeringen eller svenska folket om vad som finns ombord på fartygen.

Finland har en lag som förbjuder kärnvapen i landet, det vore rimligt att Sverige också inför en sådan anser Kvinnor för fred.

Med världslandsavtalet och det tätare samarbetet med kärnvapenalliansen Nato har frågan blivit allt mer aktuell. Mer om detta skriver Ingela Mårtensson i en artikel där hon understryker att den som propagerar för att Sverige ska gå med i Nato också måste klargöra för medborgarna att de står bakom alliansens kärnvapendoktrin.

På Tjernobyldagen den 26 april överlämnar vi underskrifterna på uppropet "Inga kärnvapen på svensk mark" till regeringen. Kvinnor för fred vill att Sverige inför en lag liknande Finlands samt driver kravet om en kärnvapenfri zon i Norden.

Du har väl skrivit på? Om inte kan du på denna tidnings baksida läsa hela uppropet och få reda på hur du går till väga.

Glad vår och trevlig läsning!

Benita Eklund

Kärnvapen i Sverige?

Kärnvapen är inget att oroa sig för tycks många tro. Eller att ingenting kan göras mot dem. Det är fel menar Maj Britt Theorin, socialdemokratisk politiker, som ledde den svenska nedrustningskommissionen 1982-91 och under flera decennier engagerat sig i fredsfrågor.

Även om kärnvapen har minskat i världen räcker de ungefär 15 000 som finns kvar till att förintä hela mänskligheten. Och mycket kan göras för att avskaffa kärnvapen. Inte minst i vårt eget land. Men vi har ju inga kärnvapen, säger någon. Det beslutade vi om redan på 50-talet efter en intensiv kamp från freds rörelsen och de socialdemokratiska kvinnorna som tog öppen strid mot partiledningen. Det är rätt. Vi har beslutat att inte skaffa kärnvapen men vi har inte en lag som förbjuder kärnvapen i Sverige.

För att förbättra sitt kärnvapenpro-

gram är USA berett att satsa upp till 1000 miljoner (1 biljon) dollar under tre decennier. Ryssland å sin sida fyller stora missiler med miniatyrvapenbärare och Kina flygtestar ett nytt vapen för flygning ut i rymden med hjälp av traditionella långdistansmissiler för att sedan manövreras genom atmosfären.

Sedan decennier håller Washington och Moskva kvar 2000 kärnvapen på högsta stridsberedskap (on alert) för att omgående kunna avfyra sina missiler om radar, satelliter eller datorer upptäcker inkommande vapen. Med spänningar mellan stormakterna, krig

och konflikter i Mellanöstern och ökade aktiviteter i Östersjöområdet är det sista vi behöver en kärnvapenkapprustning. Hur kan Sverige bäst medverka till att stoppa detta vansinne?

I en artikel i Aftonbladet 1/3-17 redogör Margot Wallström för hur regeringen vill arbeta för en kärnvapenfri värld. Hon kräver bland annat att USA och Ryssland som har 90 procent av alla kärnvapen reducerar sina kärnvapen och drar ner beredskapen för sina kärnvapen, det vill säga tar dem off alert, att kärnvapenbestyckade kryssningsmissiler förbjuds, att provstoppsavtalet träder i kraft och att kärnvapenstaterna lämnar negativa säkerhetsgarantier, det vill säga utfäster sig att aldrig använda kärnvapen mot icke-kärnvapenländer. Hon säger också att Sverige aktivt ska medverka i förhandlingarna om en lag som förbjuder kärnvapen, som FN med stor majoritet beslutat om och som började i mars i år.

Detta är utmärkt men vad kan regeringen göra här hemma i Sverige?

Sverige har inte en lag som förbjuder kärnvapen i Sverige men en princip sedan länge att kärnvapen inte får föras in i Sverige, men då kärnvapenmakterna varken bekräftar eller förnekar om kärnvapen finns ombord och detta inte kontrolleras, vet varken regering, myndigheter eller svenska folket om kärnvapen förts in i Sverige. En svensk regering kan i dag bevilja eller vägra tillstånd till införsel av kärnvapen utan att tillfråga riksdagen eller föreslå denna att ändra lagstiftningen.

Det finns således ingen lag som direkt förbjuder kärnvapen på svenskt territorium. En sådan lag är en mycket viktig och brådskande åtgärd för att

Foto: Gun Britt Mäkitalo

En kärnvapenfri zon i Norden drevs tidigare av Sverige och är ett sätt att främja avspänningen. Det skärpta läget i Östersjön ger en kärnvapenfri zon i Norden ny aktualitet.

Foto: William Murphy/Flickr/Creative commons

Då kärnvapenmakterna varken bekräftar eller förnekar om kärnvapen finns ombord, vet varken regeringen eller svenska folket om kärnvapen förs in i Sverige. Vi har bara en princip att kärnvapen inte får föras in i Sverige, inte en lag, som till exempel Finland.

minska kärnvapenhotet mot Sverige. 1984 antog såväl Sverige som Finland en lag om kärnteknik. I den finska lagen skrevs också in "det är förbjudet att införa kärnvapen i Finland". En lag som förbjuder kärnvapen i Sverige kan införas med till exempel en enda mening som ett tillägg till redan gällande lag om kärnteknik från 1984. Regeringen bör snarast lägga fram ett sådant lagförslag till riksdagen.

Kärnvapenfria zoner är en annan åtgärd för att minska kärnvapenmakternas tillträde. De åtta zonerna som finns över hela världen omfattar hälften av jordens alla landområden. 99 procent av allt land på södra halvklotet och 74 procent av allt land utanför kärnvapenmakterna. En kärnvapenfri zon i Mellanöstern har funnits på FN:s bord sedan 1974 och stöds av generalförsamlingen men bromsas av Israel.

En kärnvapenfri zon i Norden drevs

tidigare av Sverige och är ett medel att främja avspänningen och öka vår säkerhet. Det skärpta läget i Östersjön ger en kärnvapenfri zon i Norden ny aktualitet. Regeringen bör snarast föra upp frågan om en kärnvapenfri zon i Norden på agendan och under tiden förklara Sverige som en kärnvapenfri zon gärna tillsammans med Finland.

En serie realistiska förslag till en kärnvapenfri värld presenterades av Canberra-kommissionen. Däri ingår bland annat att kärnvapen ska tas bort från högsta stridsberedskap (off alert) för att minska risken för att kärnvapen används av misstag och att kärnvapenmakterna förskriver sig att aldrig använda kärnvapen först eller mot länder som inte har kärnvapen.

Förslagen i 13 punkter är enigt antagna av såväl kärnvapenmakterna som icke-kärnvapenmakterna vid icke spridnings-konferensen (NPT) år

2000. Någon tidplan för genomförandet finns dock inte. En sådan behövs för att sätta press på kärnvapenmakterna att uppfylla sina utfästelser. Regeringen bör nu påbörja ett samarbete med likasinnade länder för att nästa NPT konferens skall kunna fastlägga en sådan tidplan.

För dessa förslag har Kvinnor för fred samlat tusentals namn runt om i landet. De ska överlämnas till utrikesminister Margot Wallström i vår.

Kärnvapen kan aldrig vara en fråga om några få nationers rättigheter eller några få politikers engagemang. De kräver ett starkt folkligt engagemang precis som på 50-talet.

En ny kärnvapenkapplöpning är på gång. Det är hög tid att regeringen tar initiativ och agerar för vår och världens säkerhet inte bara internationellt utan också nationellt.

Maj Britt Theorin

Nato – världens största kärnvapenallians

Nato är världens största kärnvapenallians med tillgång till hälften av alla kärnvapen i världen (7515). Ända sedan alliansen grundades har kärnvapen varit en viktig del av den gemensamma policyn.

Redan i försvarsdoktrinen från 1949 framhålls "förmågan att genomföra strategiska bombningar, inklusive snabb avfyrning av atombomber."

Nato har inga egna kärnvapen men har tillgång till USA:s och Storbritanniens kärnvapen samt de som USA har placerat ut i Europa. Frankrikes kärnvapen ingår inte i Natos arsenal, men kan komma att användas i samband med Natooperationer om Frankrike tillåter det.

En av hörnstenarna i Natos säker-

hetspolitik är kärnvapendoktrinen. För att möta kommande konflikter eller krig anser Nato att det är nödvändigt med trovärdig avskräckning och försvar. Det ska ske med en mix av kärnvapen, konventionella vapen och missilförsvar. "Så länge kärnvapen finns så kommer Nato att förbli en kärnvapenallians" upprepas på varje toppmöte.

Diskussioner och beslut om Natos kärnvapenpolicy sker i the Nuclear Planning Group (NPG). Gruppen

grundades 1966 och fungerar som ett forum för försvarsministrar, både från Natos kärnvapenstater och kärnvapenfria stater att diskutera kärnvapenfrågor och se över alliansens kärnvapenpolicy. Alla beslut i NPG fattas med konsensus.

På Natos toppmöte i Warszawa 2016 antogs en slutdeklaration, varav tre paragrafer tar upp frågan om kärnvapen:

"Som ett medel för att förhindra konflikt och krig är en trovärdig avskräckning och ett försvar väsentligt. Därför förblir avskräckning och försvar som baseras på en blandning av nukleära, konventionella och missilförsvarsmöjligheter det grundläggande elementet i vår försvarsstrategi." (§ 52)

"Så länge som nukleära vapen existe-

Foto: International Campaign to Abolish Nuclear Weapons/Flickr/Creative commons

De länder som ingår i Nato står bakom kärnvapendoktrinen. Genom att godkänna Natos policy har medlemsländerna också bekräftat att de inte står upp för en kärnvapenfri värld, enligt Susi Snyder från PAX. På bilden ombord på The Peace Boat, i oktober förra året.

rar kommer Nato att förbli en nukleär allians. Alliansens strategiska styrkor, särskilt de i USA, är den överordnade garantin för de allierades säkerhet. De oberoende strategiska nukleära styrkorna i Storbritannien och Frankrike har en avskräckande roll i sig själva och bidrar till den gemensamma säkerheten för Alliansen. Dessa, de allierades skilda centra för beslutsfattande för avskräckning, bidrar till att komplicera beräkningar för möjliga motståndare (del av § 53).

”Det fundamentala syftet med Natos nukleära kapacitet är att bevara freden, förhindra tvång och avskräcka aggressioner. Nukleära vapen är unika. Varje användning av nukleära vapen mot Nato kommer fundamentalt förändra naturen av en konflikt. De omständigheter när Nato skulle behöva använda nukleära vapen är extremt avlägsna. Men om den grundläggande säkerheten hos en av medlemmarna skulle hotas, har Nato kapaciteter för att beslutsamt påtvinga kostnader för en motståndare som skulle kunna bli oacceptabla och vida överstiga de förmåner som en motståndare hoppas uppnå.” (§54)

Susi Snyder, PAX Nederländerna har följt kärnvapenfrågan i många år. Efter Natotoppmötet i Polen studerade hon särskilt överenskommelserna om kärnvapen. Hon menar att man har försvagat formuleringar om att Nato ska verka för en värld utan kärnvapen.

”Dokumentet från toppmötet försvagar tidigare överenskommelserna språk angående strävan mot en värld utan kärnvapen. Istället för att säga att Nato strävar efter att skapa förutsättningar för en kärnvapenfri värld, säger de att Nato eftersträvar att skapa förutsättningar i enlighet med NPT, inklusive Artikel VI, att steg för steg och på ett kontrollerbart sätt verka för internationell stabilitet och det är baserat på principen om oinskränkt säkerhet för alla.”

”I sin bok *Halvägs* skriver Fredrik Reinfeldt att han som ombud på värnpliktsriksdagen 1985 gjorde flera inlägg. Han motsatte sig idéer om en kärnvapenfri zon i Norden, som han bara såg som en eftergiftspolitik gentemot Sovjet.”

”Alliansen förbinder sig endast till att bidra till nedrustning i framtiden med utgångspunkten i ömsesidighet.”

År 1971 hade Nato cirka 7 300 kärnvapen utplacerade i Europa. På grund av protester från bland annat fredsrörelsen och utvecklingen av vapnen har de minskat till cirka 180; Turkiet (50-90), Italien (70-90), Tyskland, Belgien och Nederländerna (vardera 10-20). I fredstid finns kärnvapnen under amerikansk kontroll. I händelse av krig skulle USA:s president kunna auktorisera användningen av vapnen och överlåta dem för användning av värdlandet. Detta strider mot NPT-avtalet.

Susi Snyder konstaterar att Nato numera betonar att dess nukleära avskräckning även vilar på USA:s kärnvapen i Europa, vilket inte gjorts tidigare.

”Natos nukleära avskräckningsattityd är också beroende av USA:s kärnvapen utplacerade i Europa och berörda allierades infrastruktur och tillgångar. Dessa allierade kommer garantera att alla komponenter av Natos nukleära avskräckande medel behålls

säkra och effektiva. Det kräver ett hållbart ledarskap och institutionell kompetens för kärnvapenavskräckning.”

Härigenom sätter Nato press på medlemmarna att inte bara uppnå målet av att avsätta två procent av landets BNP på försvaret, utan också att se till att de deltar i beslut om att använda kärnvapen. Genom att godkänna Natos policy har medlemsländerna bekräftat att de inte står upp för en kärnvapenfri värld, enligt Susi Snyder. Möjligheterna för de länder som önskat få bort amerikanska kärnvapen från Europa minskar.

USA håller på att modernisera alla bomber av typ B 61 och vill ersätta de gamla som finns till exempel i Europa. De nya B61-vapnen är längre än nuvarande och kan därför inte levereras med de existerande planen av typ F16, vilket innebär att nya plan måste köpas in.

Planerna, både på moderniseringen av B61 i sig och på behovet av nya flygplan möter motstånd i de länder som skulle vara värdar för de nya kärnvapnen, främst på grund av de höga kostnaderna.

Det står helt klart att alla de länder som ingår i Nato också står bakom kärnvapendoktrinen – en förutsättning för medlemskap. Medlemsstaterna kan uppenbarligen inte heller verka för ett förbud mot kärnvapen eller ingå i en kärnvapenfri zon.

Natos strategi att verka för kärnvapenedrustning ”steg för steg” är det samma som att inte göra något för att eliminera dessa massförstörelsevapen. Denna policy delades av den förra svenska regeringen.

De som propagerar för att Sverige ska gå med i Nato måste också klargöra för medborgarna att de står bakom alliansens kärnvapendoktrin.

Ingela Mårtensson

FN och kärnvapnen

USA utvecklade de första kärnvapnen, vilka testades den 16 juli 1945 i New Mexiko. Mindre än en månad senare fälldes atombomberna, fortfarande de enda som använts i krig, över Hiroshima och Nagasaki. 1959 lade Irland ett förslag i FN:s generalförsamling om att reglera spridning av kärnvapen och 1970 trädde ickespridningsavtalet, NPT, i kraft.

Bomberna i Hiroshima och Nagasaki föll den 6 respektive 9 augusti 1945.

Några år senare – 1949 – provade Sovjetunionen kärnvapen för första gången.

1952 provsprängde Storbritannien landets första kärnvapen på Montebelloöarna i västra Australien.

1960 provsprängde Frankrike i Al-

geriet och tillkännagav sig som kärnvapenstat.

1964 provsprängde Kina sitt första kärnvapen i Gobiöknen.

Denna utveckling väckte oro världen över att allt fler länder skulle skaffa sig kärnvapen.

Irland lade ett förslag i FN:s generalförsamling 1959 om att reglera spridning och nedrustning av kärnvapen. I resolutionen uppmanades världens stater att förhandla fram ett avtal. Det blev klart 1968 och trädde i kraft 1970. Det kallas ickespridningsavtalet, NPT, och har tre ändamål:

1. Hindra spridning av kärnvapen
2. Underlätta användningen av kärnkraft för fredliga ändamål
3. Nedrustning av både kärnvapen och konventionella vapen.

Kärnvapenstaterna åtar sig enligt avtalet att inte överlåta kärnvapen till andra stater. På motsvarande sätt åtar sig icke-kärnvapenstaterna att inte skaffa kärnvapen.

Vart femte år sammanträder alla NPT-avtalets medlemsstater för en

översynskonferens. Den är till för att utvärdera hur avtalet efterlevs och för att fatta beslut om hur man bättre kan verkställa de åtaganden länderna har gjort i och med avtalet.

På översynskonferensen av ickespridningsavtalet 1995 bestämde medlemsstaterna att avtalet skulle förlängas på obestämd tid.

NPT-konferensen år 2000 räknades som en stor framgång för nedrustningstanken. Då kom medlemsstaterna överens om 13 praktiska steg för hur avtalets artikel VI om kärnvapenedrustning ska kunna uppnås och kärnvapenmakterna lovade för första gången "otvetydigt" att helt avskaffa sina kärnvapenarsenaler.

2010 lyckades man anta en aktionsplan - NPT Action Plan - om 64 steg. Dessa inkluderar och bekräftar de 13 stegen från 2000 års översynskonferens.

Under NPT-konferensen 2015 diskuterades ett förslag om förbud mot kärnvapen som fick namnet "Humanitarian Pledge" och som underteck-

Kärnvapen i världen 2016

Ryssland: 7 290
USA: 7 000
Frankrike: 300
Kina: 260
UK: 215
Pakistan: 110-130
Indien: 100 - 120
Israel: 80
Nordkorea: 10

Totalt: 15 395

Källa: SIPRI

Foto: Reed George/Flickr/Creative commons

En ständigt pågående aktion utanför Vita huset i Washington. Antalet kärnvapen har minskat men samtidigt har kärnvapenstaterna satsat enorma summor på att effektivisera kärnvapnen. I egentlig mening kan man inte tala om någon nedrustning snarare tvärtom.

nats av en mängd stater. Det lyder: "Vi [stater som skrivit under] förbinder oss att samarbeta med alla berörda parter, stater, internationella organisationer, internationella rödakors- och rödahalvmåne rörelser, parlamentariker och civilsamhället, i arbetet med att stigmatisera, förbjuda och eliminera kärnvapen mot bakgrund av deras oacceptabla humanitära följder och tillhörande risker."

Året därpå lades en FN-resolution om förbud fram av Österrike, Irland, Mexiko, Nigeria, Sydafrika och Brasilien och som antogs av generalförsamlingen i oktober 2016. Under våren ska förhandlingar om ett internationellt avtal som förbjuder kärnvapen genomföras.

Vad har hänt sedan avtalet trädde i kraft 1970?

Då avtalet började gälla fanns fem kärnvapenstater; USA, Sovjetunionen, Storbritannien, Frankrike och Kina. Sedan dess har ytterligare fyra länder skaffat sig dessa massförstörelsevapen nämligen Indien, Pakistan, Israel och Nordkorea. Förutom i dessa länder finns amerikanska kärnvapen utplacerade i Belgien, Tyskland, Italien, Nederländerna och Turkiet, vilket kan uppfattas stå i strid med icke-spridningsparagrafen.

Den andra huvuddelen av NPT-avtalet handlar om att kärnvapenstaterna ska nedrusta och slutligen avskaffa sina vapen. Visserligen har antalet kärnvapen minskat betydligt under senare år men samtidigt har kärnvapenstaterna satsat enorma summor på att utveckla mer effektiva kärnvapen. I egentlig mening kan man inte tala om någon

nedrustning snarare tvärtom. T ex planerar USA att avsätta 1 triljon dollar för att behålla och utveckla kärnvapen de närmaste 30 åren.

I dag finns det ungefär 15 000 kärnvapen som är placerade på olika platser runt om i världen. Ryssland och USA står för 93 procent av alla kärnvapen.

Trots NPT-avtal och alla översynskonferenser så har man inte kommit särskilt långt. Det mest positiva är att FN ska överlägga om ett förbud mot kärnvapen och det är på tiden.

Målet måste vara en kärnvapenfri värld!

Ingela Mårtensson

Källor: Svenska FN-förbundet, Svenska Läkare mot Kärnvapen

Desinformation

Desinformation har sedan långt tillbaka använts för att förvränga verkligheten, förvirra och vilseleda. Johan Galtung, professor i fredsforskning i Norge, menar att 40-50 procent av nyheterna från exempelvis Reuter är tillverkade av PR-firmor och tankesmedjor i västvärlden. I militära sammanhang är det ett sätt att lättare uppnå sina mål. Här ger My Leffler några exempel på desinformation och kärnvapen.

Att fälla atombomberna över Hiroshima och Nagasaki var förutom en krigsförbrytelse ett uppsåtligt massmord av enorma dimensioner. Den allra största lögnen var, att de två atom-bomberna fälldes för att avsluta kriget i Stilla Havet och för att rädda amerikanska soldaters liv.

Sanningen var, att Japan i realiteten redan var besegrat våren 1945. President Truman ville visa världen, och då speciellt Sovjetunionen, hur kraftfull USAs militära makt var.

Genom att förinta Hiroshima den 6 augusti och Nagasaki den 9 augusti

1945 ville han injaga skräck i Sovjetunionen, ett land som praktiskt taget låg i aska efter nazisternas härjningar.

Truman lär ha yttrat "Now Uncle Joe – Josef Stalin – has got something to podder ponder" (Joseph Gerson, *Empire and The Bomb*, 2007).

Här bör tilläggas att många japaner ända till för tjugo år sedan trodde att det var ryssarna som fällde atombomberna 1945.

"Olyckligtvis har kärnvapenstaterna utvecklat en djävulsk strategi att sätta sig på de maktlösa länderna som inte har kärnvapen, och få det att se ut som om det nuvarande kärnvapenhotet kommer från länder som ännu inte har kärnvapen."

Dr. D. Jayaprakash, Delhi Science Forum (Tal i Hiroshima 6 augusti 2005)

Att samla och sprida information – en viktig del av alla krig.

"Här bör tilläggas att många japaner ända tills för tjugo år sedan trodde att det var ryssarna som fällde atombomberna 1945"

Det USA-ledda kriget mot Irak 2003 föregicks av en av historiens största desinformationskampanjer, där lögner om Saddams massförstörelseva-

pen togs som intäkt för anfallet mot Irak.

Före krigsutbrottet upplevde Sverige och världen de största fredsdemonstrationerna någonsin, men endast några få veckor senare visade USA sin arrogans när de invaderade Irak.

Samma dag som Tony Blair efter många år bad om ursäkt för lögner om Iraks gömda massförstörelsevapen inledde vår nuvarande försvarsminister, Peter Hultqvist, diskussioner om svenskt medlemskap i Nato Strategic Communications Centre of Excellence.

Nato Strat Com COE, är Natos center för att bidra till strategiska kommunikationsmöjligheter mellan Nato och dess allierade.

Det handlar bland annat om att ta fram underrättelseanalyser och research men också om att arbeta med påver-

kansarbete till stöd för Nato och dess politik samt vad man själva uppger: "arbeta med psykologisk påverkan i syfte att uppnå politiska och militära mål".

I **Global Research**, 23 mars 2015, skriver Kurt Nimmo en artikel med titeln "Nato declares information war on russia" där han bland annat berättar att StratCom är en förkortning av Förenta staternas strategiska kommando (Strategic Command). Det är den stridsledningscentral som under Pentagons ledning ansvarar för informationskrigföring och andra operationer.

Sverige blev medlem i Nato Strat Com hösten 2016. Kommer vårt medlemskap att göra Sverige till en aktiv del i Natos propagandaarbete och desinformationskampanjer?

Text och foto: My Leffler

Sedan hösten 2016 är Sverige medlem i Nato Strat Com.

Ryska kärnvapen

Oförändrade doktriner – förändrad tillämpning

USA:s och Natos kärnvapendoktriner är i stort sett desamma. De ryska och de amerikanska kärnvapendoktrinerna är också i stort sett spegelbilder av varandra. I bägge talas om att kärnvapnen är till för avskräckning. Man utesluter inte förstahandsanvändning av kärnvapen, det vill säga användning när den andra sidan inte använt sina atomvapen.

Vissa skillnader finns dock. Natos och USA:s kärnvapendirektiv talar om att kärnvapnen kan användas när "vitala intressen är hotade", medan Ryssland talar om användning då fosterlandets överlevnad är i fara. Skillnaden beror naturligtvis på Natos karaktär av en allians men innebär dock att Natos tröskel för strategisk användning av kärnvapen, enligt doktrinerna, kan vara lägre än Rysslands.

USA och Storbritannien hotade att använda kärnvapen mot Irak inför det andra Irakkriget. Å andra sidan säger Nato fortfarande att man inte angriper ett land som saknar kärnvapen och som inte är allierad med en kärnvapenmakt. Ryssland har inte denna så kallade "negativa säkerhetsförsäkran". Orsaken är oklar; Rysslands överlevnad hotas ju inte av stater utan kärnvapen.

Ryssland har alltsedan andra världskriget oroat sig för att dess försvar är teknologiskt underlägset Natos. Detta blev smärtsamt uppenbart vid kriget i Jugoslavien, där amerikanarnas avancerade slagfältsvapen orsakade stor oro bland de ryska militärerna. Följden blev att man betonade att kärnvapnen

var de stora utjämnarna. Man började efter 1999 att tala om att man kunde bli tvungen att använda kärnvapen i defensivt syfte. Begreppet "escalate to de-escalate" började användas. Man menade att om man vid ett angrepp av Nato skulle komma i ett hotfullt underläge kunde man använda några få kärnvapen för att visa att man var beredd att försvara sig med atomvapen. Den ryske presidenten och ryska militära ledare har då och då nämnt denna möjlighet, bland annat beträffande Krim-konflikten.

Användning av ett fåtal kärnvapen som varning har under senare år diskuterats mycket bland militäranalytiker. Kanske är det denna ändrade attityd som är orsaken till att Ryssland utplacerat missiler och fartyg med förmåga att bära kärnvapen i Kaliningrad.

Ryska kärnvapen är, enligt amerikanska bedömare, fortfarande helt och hållet i centrala förråd. Nato däremot har ett litet antal, cirka 150 kärnvapen, utplacerade i Europa. Dessa undergår just nu en genomgripande modernisering, från "symboliska" fritt-fall-bomber, till träffsäkra markpenetrerande

"bunker busters", avsedda för kommandocentraler och andra "hårda" militära mål. Innebär detta att Nato bereder sig att utkämpa ett kärnvapenkrig begränsat till Europa?

Det är uppenbart att denna användning av kärnvapen skulle vara utomordentligt riskabel och ansvarslös. Skulle verkligen motståndaren backa? Förmodligen inte, en upptrappning, en eskalering, är ett troligare svar. "Det finns många sätt som ett kärnvapenkrig skulle kunna starta på men jag vet inte hur man stoppar det", sade bland andra den amerikanske försvarsministern McNamara.

Dock, möjligheten att Ryssland kan utöva detta hot har i den ryska diskussionen ibland angetts som en avskräckning, även om hotet inte är riktigt trovärdigt.

Ryska militärer uttrycker ofta, mer i samtal än offentligt, en oro för att USA kan ha en nukleär förstaslagsförmåga. USA har avancerad lyssningsutrustning i norra Atlanten, mellan Norge, Island och Grönland, och när ryska ubåtar passerar denna linje upptäcks de och följs av lyssningsbojor som släpps från flygplan, av ytfartyg och av attack-ubåtar.

Vidare kan de ryska ubåtarna inte få kontakt med hemmabasen annat än via satellit och måste då gå upp i eller nära ytläge. USA vet därför som regel var varje rysk kärnvapenbärande ubåt befinner sig. Denna insikt gör att de ryska ubåtarna inte rör sig i större omfattning fritt på haven utan stannar i hamn eller nära sina baser i Vita Havet och nära Kamchatka.

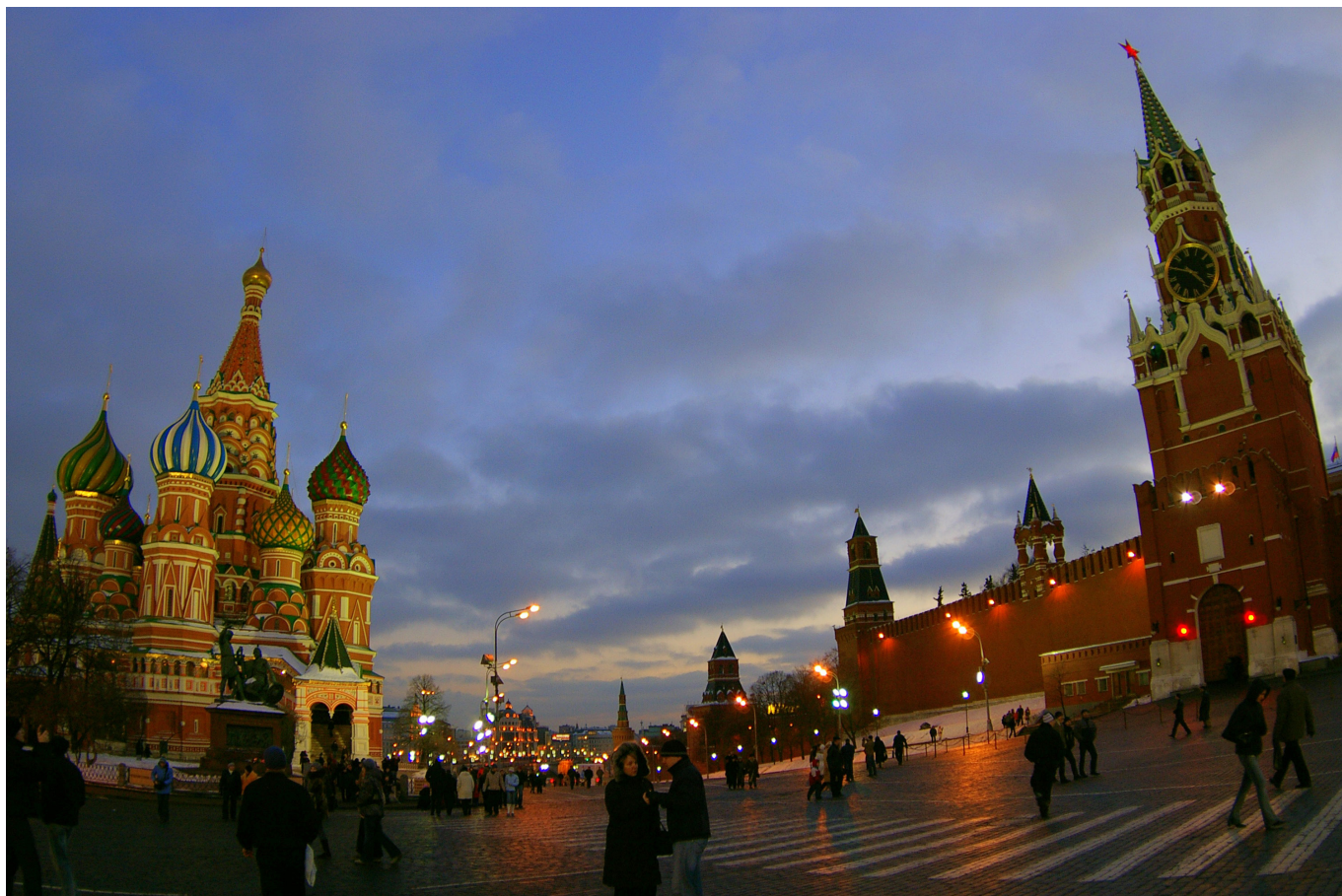

Foto: Adam Baker/Flickr/Creative commons

Ryssland har alltsedan andra världskriget oroat sig för att dess försvar är teknologiskt underlägset Natos.

USA:s ubåtar kan däremot i stor omfattning ha kontakt med amerikanska baser som finns runt oceanerna och röra sig fritt. Baserna gör skillnaden.

Ryssland vet alltså inte var de amerikanska ubåtarna befinner sig, men amerikanerna vet var de ryska ligger. Ryssarna försöker kompensera detta med att göra sina landbaserade avfyringsanordningar för kärnvapen mobila. Dessa finns på järnvägsvagnar och lastbilar. De rör sig, helst då mulet väder gör observation från satelliter omöjlig, till nya uppställningsplatser där de kamoufleras. Man oroar sig nu för att nya amerikanska satelliter skall kunna se genom molnen.

De landbaserade strategiska kärnvapen som inte blivit förstörda i attacken skulle kunna utdela ett vedergällande slag mot USA. Ett ganska litet antal skulle räcka för att förstöra hela landet. Ryska militärer oroar sig för det system av antiballistiska missiler som USA nu

utplaceras i Öst-Europa. Kanske skulle dessa kunna förstöra de kärnvapenbärande missiler som "överlevt" den första attacken?

Välinformerade amerikanska experter har försäkrat mig att USA inte har en sådan förstaslagsförmåga. Någon rysk ubåt ligger troligen kvar under den arktiska isen, några landbaserade avfyringsramper träffas inte av amerikanska kärnvapen, och vedergällning förblir möjlig.

Kanske stämmer det, men militärer måste överväga ett "worst case scenario" och bland ryska militärer tycks oron bestå över en amerikansk förstaslagskapacitet.

Här finns en orsak till att ryssarna nu talar om att utveckla obemannade kärnvapenbärande undervattensfarkoster som skulle kunna placeras nära USA och avfyras vid det stora kärnvapenkriget.

Har de glömt kärnvapenkrigets vinner?

Det känns överkligt att diskutera dessa frågor om "terrorbalans". Har generalerna inte hört talas om kärnvapenkrigets vinner? Minns ni inte att redan president Reagan sade att "ett kärnvapenkrig kan inte vinnas och får aldrig utkämpas"? Vet ni inte att "segraren" i ett kärnvapenkrig svälter ihjäl?

Våra uppgifter finns tyvärr kvar.

För oss som hoppas kunna förhindra kärnvapenkriget finns viktiga uppgifter: Att oförtröttligt informera om kärnvapenkrigets förfärande humanitära konsekvenser, nämligen mänsklighetens självmord; kärnvapenkrigets, även "det begränsade kärnvapenkrigets", katastrofala följder med världssvält; arbeta för ett avtal mot kärnvapen som höjer kärnvapentröskeln som till slut leder till kärnvapnens avskaffande.

Gunnar Westberg

Kärnvapenfria zoner – en framgångssaga

Kärnvapenfria zoner har blivit en kraftfull men lite uppmärksamman manifestation på vägen mot en kärnvapenfri värld. De åtta zoner som upprättats hittills omfattar drygt hälften av jordens alla landområden, däribland 99 procent av allt land på södra halvklotet och 74 procent av allt land utanför kärnvapenmakterna.

119 stater plus 18 andra territorier med tillsammans 1,9 miljarder invånare ingår i de kärnvapenfria zonerna.

När man på 1950-talet började diskutera, hur spridning av kärnvapeninnehav till allt fler länder skulle förhindras, förelåg tre olika förslag.

Dels ett irländskt förslag, att stater, som inte har egna kärnvapen, inte heller skulle skaffa sådana i framtiden. Plus att kärnvapenmakterna inte ska dela med sig av sina kärnvapen till några som helst mottagare. Förslaget ledde 1968 till icke-spridningsavtalet (Non-Proliferation Treaty NPT), som i dag omfattar alla världens stater

utom fyra – Indien, Israel och Pakistan plus Nordkorea, som anslöt sig 1985 men utträdde igen 2003.

Dels ett svenskt förslag, Undén-planen uppkallad efter Sveriges dåvarande utrikesminister Östen Undén, om en öppen kärnvapenfri klubb, där ingen närvaro av kärnvapen skulle vara tillåten och till vilken allt fler stater skulle kunna ansluta sig. Förslaget föll eftersom det inte passade de två allianserna i Europa under det kalla kriget.

Dels också tanken att stater skulle kunna slå sig samman regionalt för att helt fridlysa sin egen region från kärnvapen, så kallade kärnvapenfria zoner.

Tanken framfördes i FN första gången 1956 av Sovjetunionen och året därpå av Polen, som föreslog att fyra stater i Centraleuropa — Polen, Tjeckoslovakien, Öst- och Västtyskland — skulle bilda en sådan zon. Förslaget föll på grund av det kalla krigets stämningar.

Enligt NPT åtar sig icke-kärnvapenmakterna att inte skaffa egna kärnvapen men tillåter dem att hysa andras kärnvapen på sitt territorium. Det senare ledde till att Europa under det kalla kriget var och delvis fortfarande är uppfyllt av kärnvapen, trots att de flesta europeiska stater är anslutna till NPT. Men i själva verket uppmuntrar NPT (Art. VII) parterna att gå längre och skapa kärnvapenfria zoner.

Zontankens första reella tillämpning kom redan 1959, då man enades om en reglering av Antarktis. Man ville hindra att det kalla kriget utvidgades till den vita kontinenten. I avtalet ingick även att Antarktis skulle vara ett demilitariserat område och alltså även en kärnvapenfri zon.

1963 föreslog Brasilien att Latinamerika och Karibien skulle bli en kärnvapenfri zon. Överenskommelse därom nåddes 1967, det så kallade Tlatelolco-avtalet. Zonen växte sedan successivt till sitt slutliga och fullständiga ikraftträdande år 2002. Zonen omfattar även stora delar av Sydatlanten och Östra Stilla Havet. Men kärnvapenmakterna har deklarerat, att de inte avser att respektera någon kärnvapenfri status i havsområden, som ingår i zonområdet, med hänvisning till folkrätten om havens frihet.

Nästa steg blev att medlemsländerna i South Pacific Forum 1985 bildade en kärnvapenfri zon från Latinamerika till Australiens västkust och mellan Antarktisområdet (S 60°) och ekvatorn, det så kallade Rarotonga-avtalet. Zonen omfattar bara de deltagande staternas landområden och inte zonområdets oändliga havsvidder.

Foto: Gun-Britt Mäkitalo

Tanken om kärnvapenfria zoner bygger på att stater slår sig samman för att helt fridlysa kärnvapen från sin region. Idén framfördes i FN första gången 1956 av Sovjetunionen

Foto: Gun-Britt Mäkitalo

På vinden hos Kvinnor för freds Gun-Britt Mäkitalo och Edla Lanto i Kiruna finns insamlade namn för en kärnvapenfri zon i Norden, skrivna på ihopsytt lakanstyg "kanske tillräckligt långt för att användas runt riksdagshuset".

1990 tillkom en speciell zon. Enligt det så kallade 4+2-avtalet mellan andra världskrigets segrarmakter och de båda tyska staterna angående Tysklands återförening, skall det forna Östtyska territoriet framdeles vara fritt från utplacerade kärnvapen, trots att Tyskland tillhör kärnvapenalliansen Nato.

1991 enades de båda Korea att göra sin halvö till en kärnvapenfri zon. Av-

talet, som trädde ikraft året därpå, har dock aldrig tillämpats och får nu anses vara dött. Tvärtom har Nordkorea sedan dess provskjutit flera kärnladdningar.

1995 kom 10 ASEAN-länder överens om att bilda en kärnvapenfri zon i Sydostasien omfattande bland annat arkipelagstaterna Filippinerna och

Indonesien – Bangkok-avtalet. Året därpå utropades Afrika till en kärnvapenfri zon vid en konferens i Kairo – Pelindaba-avtalet.

1995 deklarerade Mongoliet sig som en egen kärnvapenfri zon baserad inte på internationell överenskommelse utan på egen intern lagstiftning. Mongoliet fick sin kärnvapenfria status erkänd av FN:s generalförsamling år 2002.

2003 gick fem tidigare sovjetrepubliker i Centralasien — Kazakstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan och Kirgisistan — samman om att bilda en kärnvapenfri zon. Det avtalet

Kvinnor för fred Kirunas banderoller från 80-talet då de gick ut och protesterade varje gång Kina, Frankrike och Sovjet provsprängde. Vykort som folk skulle skicka till den regering som sprängde delades ut.

trädde i kraft 2009 – Semipalatinsk-avtalet. Namnen på avtalen anger de orter, där zonavtalen förhandlades fram.

Till detta kan läggas att en rad mindre områden, som förklarats som demilitariserade ofta långt innan atombomben uppfanns, idag också kan räknas som kärnvapenfria. De som ligger närmast Sverige är Spetsbergen i Arktis (1920) och Åland (1921).

Det kan också nämnas att vissa redovisningar av kärnvapenfria zoner också nämner två ytterligare överenskommelser, som begreppsmässigt ligger på gränsen till zonbegreppet. Den ena är Yttre Rymdavtalet 1967 med förbud att stationera kärnvapen och andra massförstörelsevapen i satellitbana runt jorden och på månen och andra himlakroppar. De senare skulle därför teoretiskt kunna klassificeras som kärnvapenfria zoner. Den andra är Havsbottenavtalet 1971 med förbud att placera kärnvapen och andra massförstörelsevapen på havsbotten, som på samma sätt skulle kunna kallas ett kärnvapenfritt område.

Det kan också nämnas att en rad städer, kommuner, forskningsinstitut med flera utropat sig som kärnvapenfria zoner. Dessa "zoner" har dock ingen folkrättslig status utan ska ses som opinionsyttringar.

Historien har givit en rad erfarenheter för utvecklingen av begreppet kärnvapenfri zon, som visat sig mycket flexibelt och anpassningsbart till lokala politiska och geografiska egenheter. Avtalen kan innehålla en hel del finstilt. Zonernas huvudsyfte är dock att fridlysa respektive regioner från närvaro av kärnvapen och från angrepp utifrån med kärnvapen. Sammanfattande riktlinjer för hur en zon skall byggas fastställdes av FN:s generalförsamling 1999. En grundläggande regel är att initiativet till att bilda en zon ska komma inifrån kretsen av tilltänkta zonstater.

Även om de olika zoner, som upprättats hittills, är olika i flera avseenden, så har de några grundläggande funktioner gemensamt.

1. Zonstaterna skall inte innehålla egna kärnvapen.
2. Inom zonen får inga kärnvapen förekomma, oavsett vems de är.
3. Kärnvapenmakterna inbjuds att

Foto: Gudrun Tiberberg

Via Kvinnor för freds budkavel, efter ett initiativ av Inger Holmlund, samlades namn mot kärnvapen in över hela Sverige. På bilden syns Ute Trommler och Christina Ringsberg.

teckna garanti-protokoll att respektera zonen status och att inte angripa eller hota att angripa mål inom zonen med kärnvapen.

4. Ett kontrollsystem övervakar zonavtalets tillämpning.

Proceduren för etablering av de kärnvapenfria zonerna har ofta tagit lång tid; många är ibland årtionden. En stat i en region tar ett initiativ. Tilltänkta zonländer förhandlar om ett zonavtal. Efter överenskommelsen vidtager en ikraftträdande procedur för varje enskild zonstat och för kärnvapenmakternas garantier. Olika länder tar olika lång tid på sig. På så sätt byggs zonen upp successivt tills allt är på plats. Under tiden kan zonavtalen träda i kraft i zonstaterna allt eftersom de ansluter sig.

Ett exempel på långbänk är den kärnvapenfria zonen i Afrika. Förslaget fördes upp på den politiska dagordningen i FN redan 1961, främst för att stoppa Sydafrikas misstänkta förberedelser för att skaffa egna kärnvapen. Men reella förhandlingar sköt fart först efter att Sydafrika anslutit sig till NPT 1991. Ett avtal blev färdigförhandlat 1996 och trädde i kraft 2009. Men fortfarande saknas några staters anslutning.

Alla de ovan nämnda zonavtalen har formellt trätt i kraft, men för vissa av dem saknas fortfarande några pusselbitar. I några fall saknas kärnvapenmakters signaturer på garantiprotokollen. Inbjudna kärnvapenmakter är de av NPT erkända – Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA. Indien, Pakistan och Nordkorea erkänns inte

som fullvärdiga kärnvapenmakter av världssamfundet och inbjuds därför inte att teckna på garantiprotokollen. Däremot har kärnvapenmakter och andra utomstående stater med kolonier i zonområdena i flera fall gått med på att dessa skall omfattas av kärnvapenfriheten. Det senare gäller bland annat brittiska Falklandsöarna och Jungfruöarna, de amerikanska Puerto Rico och marinbasen Guantanamo på Kuba plus franska och Nederländska kolonier inom den latinamerikanska zonen. Det gäller också franska Polynesien i Stilla Havet och dess besittningar i Afrika.

Utöver de ovan nämnda zonerna har många andra föreslagits men aldrig fullföljts på grund av storpolitiskt motstånd. Västmakterna främst USA har ställt upp ett antal villkor för att stödja etablering av nya kärnvapenfria zoner. De två viktigaste villkoren är dels att zonåtaganden inte får inkräkta på existerande säkerhetsarrangemang. Alla förslag om zoner i Europa har fallit, därför att medlemskap i en kärnvapenfri zon inte anses förenligt med att samtidigt vara medlem i Nato, vars strategiska koncept kräver medlemmarnas aktiva "medverkan i alliansens kärnvapenroller".

Dels att zonåtaganden inte får inkräkta på den folkrättsliga normen om havens frihet och rätten att medföra kärnvapen ombord på fartyg och flygplan. Villkoret har hittills förhindrat ett effektivt inlemmande av havsområdena i zonerna. Att inkludera havsområden är dessutom svårförhandlat,

eftersom ingen juridiskt representerar haven.

Ett europeiskt zonförslag som fallit är det Nordiska. Tanken på en kärnvapenfri zon i "norra Europa" föreslogs 1958 i brev från den dåvarande sovjetiske ministerpresidenten Nikolaj Bulganin till de nordiska ländernas statsministrar. Förslaget föll dock av sig självt då flera nordiska länder bad om precisering av hur stora delar av nordvästra Sovjet, som avsågs ingå i zonen. Tanken togs upp igen 1963 av Finlands dåvarande president Urho Kekkonen. Hans Kekkonen-plan avsåg området Danmark, Finland, Norge och Sverige – de kontinentala fyra.

Syftet var att avföra området, som redan var kärnvapenfritt, från kärnvapenstrategiska spekulationer. Men förslaget föll inte i god jord. Danmark och Norge var medlemmar i Nato. Kekkonen återkom 1978 med sitt förslag, då även Västnorden – de atlantiska öarna Färöarna, Island och Grönland – visat intresse. Men förslaget föll igen av samma anledning och finns efter murens fall (1989) inte längre på den politiska dagordningen.

Ett annat exempel är Vitrysslands förslag 1995 att geografiskt separera Natos och Rysslands kärnvapen genom en bred kärnvapenfri korridor från Östersjön till Svarta Havet. Områdets utsträckning var inte preciserad men antogs omfatta allt tidigare Warszawa Pakts område i Europa väster om Ryska Federationen. Förslaget föll dock, eftersom flera tilltänkta zonstater eftersträvade medlemskap i Nato.

Två andra zonförslag finns sedan länge på internationella dagordningen – Sydasien och Mellanöstern. Sydasienförslaget, som omfattar de sju staterna Bangladesh, Bhutan, Indien, Maldiverna, Nepal, Pakistan och Sri Lanka, möter dock motstånd. Två tilltänkta zonstater, Indien och Pakistan, är de facto kärnvapenmakter utan att politiskt erkännas som sådana. Förslaget har främst blivit ett slagträ i ett politiskt spel.

Förslaget om en kärnvapenfri zon i Mellanöstern fördes upp på FN:s dagordning redan 1974 och har därefter rekommenderats av generalförsamlingen varje år sedan dess, sedan

1980 dessutom enhälligt. Alltså med stöd av alla 23 tilltänkta zonstater, som är alla Arabförbundets medlemsstater plus Iran och Israel. Förslaget står nu högt på olika agendor och är väl genomstuderat. Zonkonceptet utvidgades 1990 på förslag av Egyptens president Mubarak till en zon fri från massförstörelsevapen, vilket numera accepterats av FN och resten av världssamfundet. En sådan zon skulle ta hand om två problemstater, Israel som antas vara en de facto kärnvapenmakt utan att ha erkänt detta, och Iran som misstänks gå i kärnvapentankar men insisterar på motsatsen. Förslaget är delvis förverkligat genom att halva det tilltänkta zonområdet redan ingår i Afrikazonen.

Men ett hinder för förverkligandet återstår att övervinna. Tidpunkten! Alla tilltänkta zonstater utom Israel vill slå till genast för att undanröja massförstörelsevapnen från den fortsatta fredsprocessen i Mellanöstern.

Medan Israel, som har ett annorlunda säkerhetsproblem än de övriga, anser att zonens tillkomst skall bli den slutliga kröningen av en framgångsrik fredsprocess.

Till sist kan nämnas förslaget om ett kärnvapenfritt Arktis, som diskuterats i många år främst i Kanada men nu fått ny aktualitet i takt med att den globala uppvärmningen och smältande polarisar gör området successivt mer tillgängligt. Men förslaget torde knappast bli lättförhandlat. Av de åtta närmast berörda staterna – Danmark (Grönland), Finland, Island, Kanada, Norge, Ryssland, Sverige och USA (Alaska) – är två kärnvapenmakter och fem är medlemmar av Nato. Dessutom utgörs större delen av det tilltänkta zonområdets yta av havsvidder.

*Jan Prawitz
Tidigare publicerad i Svenska läkare
mot kärnvapen, SLMKs, tidskrift*

Foto: Citizenswaive/Flickr/Creative commons

En hel del återstår att göra – kampen fortsätter!

Hiroshimas himmel/Den gången

Takashi vänder ansiktet mot himlen, mot alla stjärnor hon inte förmår räkna. De är nog långt fler än 150 000 och för varje stjärnklar natt tycks deras antal bli allt större.

Hon förstod inte mycket den gången. Den gången då hennes storasyster sade hej för sista gången.

Yasuko, hennes vackra storasyster med sina glittervarma ögon och sitt blåblänkande hår. Yasuko, som varje morgon före den gången kramat henne när hon gick till sin skola.

Den gången planterades de oerhörda ljuden i henne för alltid. Oroslju- den så höga som tycktes komma från

själva himlen. Tätt följt av det stora ljuset och den ännu större skrällen.

Hon var fem den gången.

Den gången då hennes mor i förtvivlan bad mormor Sayo hämta henne. Den gången då hennes föräldrar förgäves letade efter hennes storasyster Yasuko.

Efter den gången såg hon dem aldrig mer.

Mormor Sayo berättade att varje trana som flyger över Hiroshima bär en hälsning till en stjärna. Och att varje stjärna är en människa som försvann den gången. Hon bor där och välkomnar alla de som måste komma efteråt. Efter den gången.

Takashi blev liksom en av de andra. En av alla de annorlunda.

En av de utstötta.

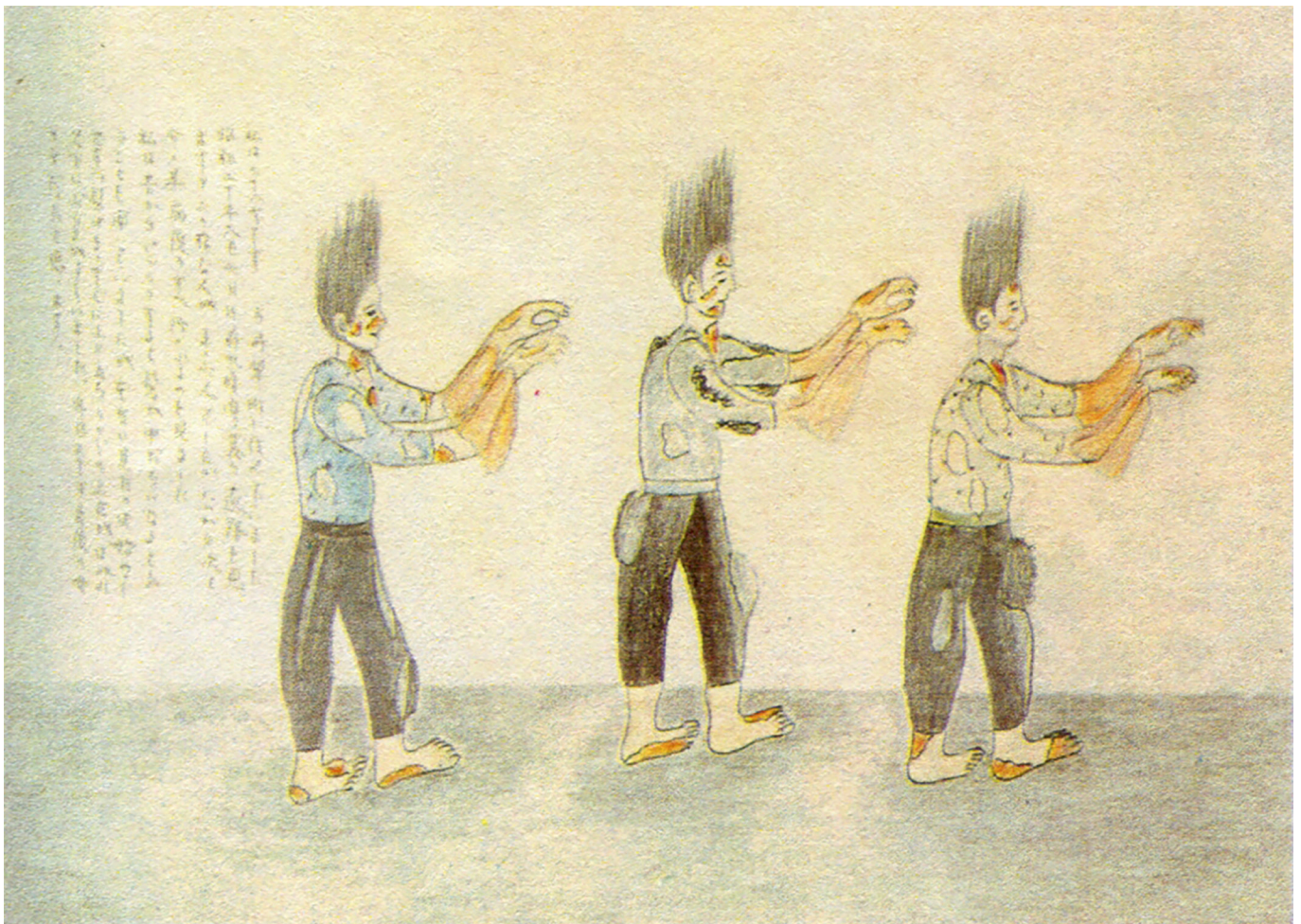
Hiro var också en av dem, en utstött.

Och ändå famnade de varandra, innerligt och djupt. Deras förtvivlade famningar fick dem att glömma all förståndighet och påbjuden försiktighet.

Barnet hon födde förmådde ändå leva i 17 dagar och fick namnet Yasuko, efter sin moster.

Takashi vänder ansiktet från himlen. Augustinatten är mörk och mild och luften fylls av stjärnor.

My Leffler

Bilden visar några 30-åriga kvinnor en bit ifrån bombens centrum, på väg till sjukhuset den 6 augusti 1945. Håret står rakt upp och huden på armarna hänger. Teckningar från överlevande samt foton från de första vittnena finns samlade i boken "Hiroshima-Nagasaki. A Pictorial Record of the Atomic Destruction". Ett urval ställdes ut av Kvinnor för fred på Laholms teckningsmuseum 2015.

LOKALFÖRENINGAR och medlemmar i styrgruppen Samla

1. HUDIKSVALL

- My Leffler

E-post: my.helsingland@hotmail.com

2. GÖTEBORG

- Ingela Mårtensson

E-post: ingela_martensson@hotmail.com

- Anna-Lisa Björneberg

E-post: a.l.bjbg@hotmail.com

3. HALMSTAD/LAHOLM

- Susanne Gerstenberg

E-post: susanne.gerstenberg@telia.com

- Lena Angviken

E-post: lena.angviken@telia.com

4. KIRUNA

- Gun-Britt Mäkitalo

E-post: gbmakitalo@gmail.com

- Edla Lantto

Telefon: 0980-802 26, 073-050 94 43

6. STOCKHOLM

- Sylvia Rönn

E-post: sylviaaronn@gmail.com

- Ingegerd Municio

E-post: ingeagerd.municio@gmail.com

7. UPPSALA

- Inga-Lill Ek

E-post: ingalill.s.ek@gmail.com

- Peggy Franzon

E-post: peggy.franzon@gmail.com

Kvinnor för fred ingår bland annat i följande fredsnätverk och organisationer:

Operation 1325, UN women, OSSE-nätverket, Forum Syd, Nätverket för kärnvapennedrustning, Sveriges Fredsråd, Kommittén för Västsaharas kvinnor, Glöm aldrig Pela och Fadime och Elin Wägnersällskapet.

KONTAKTKVINNOR

GÖTEBORG

Gun Holmertz
E-mail: gun.holmertz@telia.com
Tel: 070-757 53 27, 031-330861

HALMSTAD/LAHOLM

Agneta Eriksson
E-mail: eriksson.035129150@telia.com
Tel: 035-12 91 50

HÖÖR

Anne Rosberg
E-mail: anne@ret.d.se
Tel: 0413-55 13 22

KIRUNA

Eva Jonsson
E-mail: evannakristin@gmail.com
Tel: 0980-194 03

LYSEKIL

Inger Sterneskog
E-mail: sterneskog@gmail.com
Tel: 0523-160 20

STOCKHOLM

Bibbi Steinertz
E-mail: bibz@telia.com
Tel: 08-662 18 25

SUNDSVALL

Hjördis Johansson
E-mail: hjordisi.j@telia.com
Tel: 060-17 42 42
Måna Wibron
E-mail: mana.wibron@designmmm.nu
Tel: 0691-611 98, 076 – 28 33 45

UPPSALA

Kersti Ertem
E-mail: kersti.ertem@bredband.net
Tel: 018-32 72 14, 070-217 23 43

VÄRNAMO

Inger Peterson
Tel: 0370-167 38

VÄSTERÅS

Inger Widell
E-mail: inger.widell06@bredband.net

ÖREBRO

Helena Sunvisson
E-mail: helena@sunvisson.se
Tel: 019-18 90 43

ÖSTERSUND

Eivor Nordman
Tel: 073-073 81 05, 063-12 88 57

ÖSTHAMMAR

Inger Blomstrand
E-mail: inger12595@gmail.com
Tel: 017-34 63 33, 070-260 71 27

INGA KÄRNVAPEN PÅ SVENSK MARK

Vi uppmanar den svenska regeringen att:

1. Införa en lag som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium.
2. Driva kravet om en kärnvapenfri zon i Norden.
3. Driva kravet om en tidplan för genomförande av en kärnvapenfri värld.

Den första atombomben fälldes den 6 augusti 1945 över Hiroshima. Allt sedan dess har fredsrörelsen i hela världen kämpat för att förbjuda kärnvapen. I dag finns det 15 000 kärnvapen varav 2 000 kan avfyras omedelbart hos USA och Ryssland.

Spänningen har ökat också i Norden med militära krigsspel, inte minst i Norrbotten. Genom Sveriges värdlandsavtal med Nato som trädde

i kraft den 1 juli i år har risken ökat att Sverige tvingas ta emot kärnvapen. Sverige har inte ett juridiskt bindande förbud mot kärnvapen på svenskt territorium. Det har Finland och Nya Zeeland. En sådan lag är därför brådskande.

Åtta kärnvapenfria zoner finns redan, som omfattar hälften av jordens landområden. En kärnvapenfri zon i Norden är ytterligare en åtgärd för att förhindra kärnvapenmakternas tillträde till svenskt territorium.

Ikke-spridningskonferensen antog enigt år 2000 ett 13 punktsprogram för en kärnvapenfri värld, men någon tidplan antogs aldrig. Regeringen bör samarbeta med andra länder och kräva en tidplan för genomförandet av detta beslut.

Den 26 april 2017 på Tjernobyldagen kommer underskrifterna att lämnas över till regeringen.

<https://www.minkampanj.nu/petitions/stoppa-karnvapenkapprustningen>

Som medlem i Kvinnor för fred stöttar du fredsarbete och kvinnors rättigheter

Årsavgiften är 170 kronor, som stödmedlem betalar du 100 kronor. Pengarna sätts in på bankgiro: 768-6066. Ange namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Följ Kvinnor för freds arbete på kvinnorforfred.se, Facebook och Twitter.

Adress: Tegelviksgatan 40,
116 41 Stockholm
Telefon: 08-667 97 27,
mobil 076-117 97 27
E-post: info@kvinnorforfred.se

Medlemmarna får sex tidningar per år. Två tematidningar, som den du håller i din hand, och fyra medlemsblad.

